

ANDRA MÖTET FÖR ÖVERVAKNINGSKOMMITTÉN FÖR FINLANDS CAP-PLAN 2023–2027

Tid 12.9.2023 kl. 11.45–16.00
Plats Kalle´s Inn Resort, Korsholm

Närvarande:

Minna-Mari Kaila/jord- och skogsbruksministeriet, ordförande

Taina Vesanto/jord- och skogsbruksministeriet, vice ordförande

Minna Uusimäki/jord- och skogsbruksministeriet (med fullmakt)

Tiina Malm/jord- och skogsbruksministeriet

Anna-Leena Miettinen/jord- och skogsbruksministeriet

Juha Palonen/jord- och skogsbruksministeriet

Martti Patjas/jord- och skogsbruksministeriet

Sanna Sihvola/jord- och skogsbruksministeriet

Harri Ahlgrén/arbets- och näringsministeriet

Johanna Helkimo/miljöministeriet

Hannele Sankari/Livsmedelsverket

Raisa Ikonen/Livsmedelsverket

Juhani Heikkilä/Livsmedelsverket

Timo Lehtiniemi/Norra Österbottens NTM-central

Timo Tanskanen/Norra Karelen NTM-central

Marja Karvonen/Satakunta NTM-central

Pertti Iivanainen/Norra Karelen samarbetsområde

Mats Brandt/Österbottens förbund (fram till kl. 12.30)

Sölve Högman/Ålands landstingsregering

Mats Nylund/Svenska lantbruksproducenternas centralförbund SLC r.f.

Susann Rännäri/Förbundet för Ekologisk Odling

Meira-Pia Lohiluoma/ Österbottens Svenska Lantbrukssällskap

Heli Walls/Finlands Byar rf

Tomi Alakoski/Suomen 4H-liitto

Eeva-Liisa Korpela/WWF Finland

Leena Anttila/jord- och skogsbruksministeriet

Mika Survonon/jord- och skogsbruksministeriet

Virva Terho/jord- och skogsbruksministeriet

Frånvarande: Arja-Leena Kirvesniemi/jord- och skogsbruksministeriet; Jyri Inha/finansministeriet; Petri Knaapinen/Nylands NTM-central; Taina Väre/Kommunförbundet; Johan Åberg/Centralförbundet för lant- och skogsbruksproducenter MTK r.f.; Mia Simpanen/ Savon Yrittäjät; Jari Huovinen/Finlands Näringsliv EK; Ulla Hyvönen/Tjänstemannacentralorganisationen STTK rf; Kati White/SEY Djurskyddet Finland

Ständiga sakkunniga: Taru Haapaniemi/EU-kommissionen, DG AGRI

Övriga sakkunniga: Meri Kiikkala/jord- och skogsbruksministeriet; Karin Kainlauri/Österbottens NTM-central

1. Mötets öppnande

Ordförande Minna-Mari Kaila öppnade mötet och välkomnade deltagarna till mötet för övervakningskommittén för Finlands CAP-plan 2023–2027. Genomförandet av CAP-planen har inletts stegvis och efterfrågan på finansieringen av dess åtgärder har varit god.

På ministeriet präglas verksamheten för närvarande av den nya regeringen och det nya regeringsprogrammet. Den största anledningen till oro angående de punkter som gäller CAP-planen är in-skrivningen om besparing under det moment som gäller företags- och projektfinsiering i CAP-planen, Leader samt tekniskt bistånd. Ärendet bereds för närvarande, och det gäller inte ännu åren 2023–2024. Förhandlingar med kommissionen har inte heller ännu inletts. Basjordbruket undgick emellertid nedskärningar i regeringsprogrammet.

Regeringen har också förbundit sig till åtgärderna i slutrapporten för den parlamentariska bedömningsgruppen för jordbrukets lönsamhet och utvecklingsutsikter, för att primärproducentens ställning och balansen i hela livsmedelskedjan ska utvecklas i en mer rättvis riktning än i nuläget. Projektet Ta hand om bonden blir en bestående verksamhetsmodell, och avbytarservicen bibehålls åtminstone på den nuvarande nivån.

Ordföranden tog också upp regionförvaltningsreformen enligt regeringsprogrammets riktlinjer, dvs. organiseringen av tillstånds-, styrnings- och tillsynsuppgifterna i ett nytt riksomfattande ämbetsverk samt ändringen av NTM-centraler till livskraftscentraler. Dessutom bereder regeringen under ledning av ANM ett beslut om regional utveckling, och JSM är i hög grad involverad i beredningen.

Ordföranden tog också upp tidsplanerna för övervakningskommitténs följande möten. Hädanefter hålls årets första möte kring månadsskiftet januari–februari och det andra mötet kring månadsskiftet maj–juni. Syftet med arrangemanget är att bidra till att ändringsförslagen blir färdiga i tid för behandling.

Landskapsdirektör Mats Brandt välkomnade övervakningskommitténs medlemmar till Österbotten och berättade om utvecklingen av landskapet. I Österbotten har det gjorts en hel del investeringar i en ren omställning och detta ger även landsbygden inkomster. Det planeras nya vindkraftverk särskilt på havet. I regionen har det redan under en längre tid gjorts bondgårdsinvesteringar, investeringar i förädling av livsmedel, småindustriinvesteringar och investeringar som förbättrar energieffektiviteten. Även logistiken i Kvarken och batterivärdekedjor utvecklas.

2. Organisering av mötet

Mötesdeltagarna konstaterades. 28 medlemmar eller ersättare var närvarande.

3. Godkännande av föredragningslistan som arbetsordning för mötet

Föredragningslistan antogs som arbetsordning för mötet.

4. Översikt över läget i fråga om genomförandet av CAP-planen

Livsmedelsverket:

Hannele Sankari, Juhani Heikkilä och Raisa Ikonen presenterade Livsmedelsverkets lägesöversikt.

Vad gäller åker- och djurstöd gav Livsmedelsverket en översikt över ansökningsresultaten för början av året, satellituppföljning och begäranden om utredning samt övervakningar och besök i terrängen. I början av året ansöktes till exempel om 600 djurstöd i fråga om avtal om uppfödning av lantraser. Man ansökte om djurbidrag elektroniskt med lite mindre än 8 000 ansökningar och med 15 pappersblanketter. Tills vidare finns det inte ännu information om antalet djurenheter. Det ansöktes om cirka 5 400 förbindelser för djurens välbefinnande.

Ansökan om åkerstöd upphörde i mitten av juni. Utöver antalet sökande av olika stödformer presenterade Livsmedelsverket preliminära siffror om ansökta areal samt de målareal som anges i CAP-planen. Omfördelningsinkomststöd, som man kunde ansöka om för första gången, verkar ha varit åtminstone delvis oklart för stödsökandena. I fortsättningen gäller höstanmälan alla stödsökande, och tyvärr måste man skjuta upp inledningen av den från oktober till januari. En nyhet som också används i höst är en så kallad ändringsperiod, under vilken uppgifter som tidigare har angetts i ansökan kan ändras fram till den 2 oktober.

Under det första genomförandeåret har jordbruksverksamhet granskats i satellituppföljningen. Jordbrukare kunde börja använda Vipumobilen, och de första begäranden om utredning sändes via applikationen till jordbrukare den 16 augusti 2023. I det första skedet sändes begäranden om utredning till cirka 13 300 gårdar. Den andra sändningen av begäranden om utredning genomfördes den 23 augusti 2023 och därefter genomförs begäranden om utredning varje vecka. Det är möjligt att svara på begäranden om utredning med en geotaggad bild eller genom att ändra ansökningsuppgifterna i Viputjänsten. Jordbrukarna har svarat aktivt på begäranden om utredning.

Under 2023 genomförs övervakningar på plats inom åkerövervakningar på cirka 870 gårdar, vilket utgör cirka 2 procent av alla gårdar som har ansökt om stöd. Antalet gårdar som omfattas av övervakning på plats har minskat betydligt under de senaste åren, till exempel uppgick antalet till över 2 700 gårdar under 2018. Inom djurövervakningar är urvalet 5 procent. Enligt tidsplanen genomförs så kallade besök i terrängen för kvalitetsbedömning, som anknyter till satellituppföljning, senast den 15 september för knappt 3 400 jordbruksskiften. Urvalet utgår från en lista över skiften som sänts av kommissionen.

Diskussion:

- Förseningen av höstanmälan ansågs vara en dålig nyhet. Enligt Livsmedelsverket borde detta emellertid inte påverka utbetalningen av stöd.
- Omfördelningsinkomststödet ansågs vara i förvaltningen "en gemensam huvudvärk" som man inte skulle ha velat införa i Finland.
- Det är möjligt att av de ansökta arealen dra en slutsats, enligt vilken man också i år har velat öka produktionsarealer för mat och foder trots produktionsinsatsernas historiskt höga priser. Klimat- och miljöarealer har ökat med några procent.
- Det är bra att ännu bättre analysera antalet sökande av miljöersättningar som håller på att bli lägre än 80 procent.

- Det är i övrigt också bra att fortsätta analysen till exempel av fortsättningen av gårdar och deras struktur.
- Vad gäller skötsel av landskapet ansågs situationen vara oroväckande
- I fortsättningen måste ansökningsuppgifter reflekteras mot målen i CAP-planen, och man ska redogöra för eventuella avvikelser inklusive eventuella korrigerande åtgärder för kommissionen.
- Det måste föras diskussioner om tryggheten av vårdbiotoparealer (bete av får på stranden) mellan NTM-centralerna, Livsmedelsverket och ministerier, eftersom tolkningarna varierar mellan NTM-centralerna.

Av sektorspecifika stöd, dvs. marknadsstöd, används i Finland två stöd: stödet för producentorganisationer inom sektorn för frukt och grönsaker samt stöd för biodling. Informationssystemet Nekka utgör den elektroniska ärendetjänsten för stödformerna i fråga och den som ansöker om stöd är direkt i kontakt med Livsmedelsverket. Genomförandet av stöden har inletts och för närvarande pågår planering av övervakningen och utarbetande av anvisningar.

Godkända producentorganisationer för frukt och grönsaker ansöker om godkännande av handlingsprogrammet, och man ansöker om stöd i efterhand utifrån uppkomna kostnader. För närvarande har ett handlingsprogram godkänts och inletts, men stödet har inte ännu utbetalats.

Stöd för biodling kan ansökas av aktörer inom bisektorn för genomförande av fleråriga projekt. Tre projekt har beviljats finansiering och projekten pågår fram till slutet av 2024. Stödet utbetalas utifrån de kostnader som uppstår då projektens åtgärder genomförs.

De sektorspecifika stöden utgör en liten helhet, för 2023 har det budgeterats sammanlagt 4,4 miljoner euro.

Diskussion:

- Producentorganisationer för frukt och grönsaker är en annan sak än övriga producentorganisationer, för vilka det är möjligt att ansöka om stöd för utveckling av landsbygden.
- På fältet finns det ett intresse för producentorganisationer, särskilt inom får- och spannmålssektorerna. Det vore bra att inleda en diskussion för att stödja investeringar i sektorerna i fråga och hitta nya verktyg.
- Intresset för producentorganisationer följs upp noggrant.

Genomförandet av landsbygdsprogrammet fortsätter också i fråga om regionala åtgärder för utveckling av landsbygden. Vad gäller inledning av genomförandet av CAP-planen har man gjort framsteg enligt tidsplanen, ansökningar om stöd för åtgärder har huvudsakligen inletts och resten ska också inledas under hösten 2023, inklusive åtgärder på Åland. Beslutsfattandet har öppnats upp i åtgärder som gäller rådgivning och strukturstöden. Det har också redan gjorts utbetalningar i Råd-systemet. Även den nya verksamhetsmodellen för Leader-gruppernas verksamhetspeng har varit lyckad. Beslutet fattas för hela finansieringsperioden. Utbetalningar har också gjorts till de Leader-grupper som redan har ansökt om verksamhetspeng. Definiering av det nya användargränssnittet för Hyrrä har tagit mer tid än förväntat.

Nedskärningen i regeringsprogrammet och besparingarna i finansministeriets produktivitetsprogram väcker oro och skapar osäkerhet i den långsiktiga planeringen. Beskrivningen av förvaltnings- och övervakningssystemet har utarbetats och de nya avtalen om utbetalningsställen trädde i kraft den 1 augusti 2023. Utarbetandet av tillsynsplaner pågår.

Antalet ansökningar av strukturstöd ligger på ungefär samma nivå som under 2022. Ansökningar om investeringsstöd för stora husdjursbyggnader och ansökningar om investeringsstöd för växthus har emellertid minskat. Däremot har de stödbelopp som ansöks ökat, vilket beror på kostnadsökningar. Det har lämnats många ansökningar till Leader-åtgärden, upp till 700. Anvisningar och utbildningar pågår. Det nya regionala kommunikationsnätverket har verkligen visat sig vara nödvändigt.

Diskussion:

- Nedskärningen och dess inverkan på Leader-gruppernas verksamhetspeng väcker oro i Norra Karelen.
- Man har varit tvungen att prioritera de tidpunkter då ansökningsomgångar för stöd inleds, eftersom systemets alla delar inte blir färdiga samtidigt. Trots detta är situationen nu bättre än under tidigare finansieringsperioder, eftersom även projekt- och företagsstödfinansiering samt Leader får finansiering under övergångsperioden, och det har inte uppstått något stort avbrott då finansieringsperioderna byts ut. Besparingarna har väckt många frågor, men man har inte ännu fått exakta svar på dem. I varje fall påverkar besparingarna först från och med 2025. Man letar efter en lösning på det stora antalet ansökningar för energiinvesteringar. Det är emellertid inte ändamålsenligt att överföra ansökningar till kategorin investeringar i konkurrenskraft.

NTM-centraler:

Karin Kainlauri/Österbottens NTM-central berättade om situationen för NTM-centralernas genomförande. I fråga om strukturstöd har många NTM-centraler fått ett rekordstort antal energistödansökningar, i synnerhet för anskaffande av solpaneler. För dem har pengarna tagit slut, och därför har man varit tvungen att fatta negativa beslut för ansökningar, vilket inte är bra med tanke på målen för att främja förnybar energi. Det behövs fler unga jordbrukare, men det är svårt att få lån för nödvändiga investeringar. Även tolkningen av förordningen om avskogningsfria produkter har oroat många. Intresset för ekologisk produktion har minskat, bland annat eftersom efterfrågan på ekologisk mat har minskat och avgifterna för ekokontroller har ökat. Resultatet av terrängsyner som anknyter till miljöavtalen är att många avtalsobjekt lämnas utanför, och en del av dessa är värdefulla vårdbiotoper. Detta gäller särskilt områden där får har betat. Rådgivningsersättningarna har kommit väl igång och temaområdena för rådgivning har ökat.

Den första ansökningsomgången för projektstöd avslutas den 15 oktober. Ansökan för bredbandsprojekt inleds den 16 september och det har redan kommit många förfrågningar om den. Kommunikationen om projektstöden är utmanande, eftersom CAP-planen innehåller så pass många olika stödformer och stödnivåer. Det behövs även mer utbildning. Ansökan om företagsstöd har inletts. Det har kommit in ansökningar, men företagarna är rätt försiktiga. Den planerade nedskärningen

av momentet för projekt- och företagsstöd är mycket stor och försvårar betydligt uppnåendet av målen för CAP-planen och regionala planer för utveckling av landsbygden.

Djurkontroller har inletts på NTM-centralerna, men det är inte ännu möjligt att sända kontrollprotokoll till kunder via Tukisovellus. Antalet kvalitetskontroller har varierat mycket på NTM-centralerna, 30–900 st./NTM-central. Arbetet för regionala koordinatörer av landsbygdkommunikation har haft en bra start, man har endast fått positiv feedback om detta.

Diskussion:

- Efterfrågan på bondgårdsinvesteringar har varit mycket ojämn, vilket är utmanande med tanke på resursplaneringen. Det är bra att man har lämnat reservmedel för investeringar. Investeringar i konkurrenskraft bör vara primära. Skulle energiinvesteringar kunna fungera på marknadsmässiga villkor?
- Huvudsaken är att man kan stödja aktivt företagande. Det är synd att nötkreatursinvesteringar endast är tillåtna inom ramen för den nuvarande produktionen, detta hindrar utvecklingen av branschen och syns till exempel i bristen på kalvar. Stödprocenten för energistödet hade kunnat vara mindre, så att fler sökande skulle ha kunnat få stöd.
- På fältet önskar man få veta hur länge administrativa kontroller kan skjutas upp på grund av fågelinfluensan. Angående de årliga behörigheterna att bevilja projekt- och företagsstöd behövs det information om hur nedskärningarna påverkar dem. Kan Finland ensidigt dra ner på CAP-planens mål på grund av nedskärningen?
- Utvecklingen av ekologisk produktion verkar gå i en motsatt riktning än målen. De gårdar som omfattas av anpassad förbindelse om ekologisk produktion (cirka 400 gårdar) kanske avstår från ekologisk produktion, om de inte får något positivt budskap om utvecklingen. Ett betydande antal inspektörer av ekologisk produktion kommer att gå i pension inom den närmaste framtiden, och det är inte säkert att man får nya inspektörer i stället för dem.
- CAP-planen är ett femårigt avtal mellan kommissionen och Finland, och ändringar av den förutsätter kommissionens godkännande. Det finns inte ännu information om finansieringsnivån för projekt- och företagsstöd efter 2024. I budgeten för 2024 är finansieringen av NTM-centralerna 114 MEUR och av Leader-grupperna 43,3 MEUR.
- Man måste förhandla med kommissionen om en ändring av CAP-planen. Om nedskärningen står i strid med lagstiftningen, genomförs den inte. Då måste man hitta sparåtgärder någon annanstans.
- Syftet bör vara att genomföra besparingen så att den orsakar så lite skada som möjligt.

Samarbetsområden:

Pertti Iivanainen berättade om situationen för genomförande i fråga om kommunernas samarbetsområden. Bland annat har utbildningar genomförts i landskapen från och med början av året på många sätt som samarbete mellan NTM-centralerna och samarbetsområdena. Till exempel har det ordnats åkerrensutbildningar om Vipumobilen. Utbildningarna har ansetts vara mångsidiga och de har haft många deltagare.

Även om ansökan om åkerstöd inleddes lite för sent, gick den bra trots de stora ändringarna av stödpolitiken. Möjligheten att göra ändringar fram till den 2 oktober anses vara bra, men det vore

bra att överväga tidigareläggande av tidpunkten till exempel med en månad på grund av de kortare handläggningstiderna. Det vore också bra att i god tid få veta de tidsfrister som förvaltningen anger och likaså även att få svenskspråkiga handböcker och anvisningar i god tid.

Allmänna observationer på samarbetsområden är att övervakningen som helhet skedde bättre än förväntat, även om det förekom osäkerhet i fråga om Vipumobilens funktion och användningen av den. YouTube-instruktionsvideor har upplevts som en bra hjälp. Pikantti behöver fortfarande utvecklas, och likaså även svarsnabbheten i Puimuri. Dessutom finns det på fältet frågetecken som gäller försenade utbetalningar. Generellt anses närservice i samarbetsområdena vara nödvändig, även om till stor del har övergått till en elektronisk verksamhetsmiljö.

Leader-grupper:

Heli Walls/Finlands Byar rf presenterade situationen för Leader-gruppernas genomförande. Leader-grupperna har redan tagit emot cirka 700 ansökningar, varav 65 procent gäller företagsstöd. Det har funnits en stor efterfrågan på nya företagsstödförmer och Leader-grupperna önskar att jord- och skogsbruksministeriet och Livsmedelsverket så snabbt som möjligt ska ta fram gemensamma och tydliga riktlinjer. En del funktioner i Hyrrä är inte ännu färdiga. Till exempel ser inte styrelsemedlemmar ansökningar i Hyrrä, även om deras uppgift är att bedöma ansökningarna och välja de projekt som ska finansieras. Det har inte varit möjligt att ge kunderna information om när beslut om beviljande och utbetalning kan fattas.

Leader-grupperna är mycket nöjda med att ansökningarna inleddes snabbt i början av perioden, samt med den nya modellen för verksamhetspeng. Nu är det mycket enkelt att ansöka om verksamhetspeng. Att framskridandet av verksamhetspengen är bunden till utbetalningar i stället för åtaganden väcker oro. Då blir fullständig användning av medel utmanande. Leader-grupperna har varit mycket bestörta över nedskärningarna i regeringsprogrammet. Genom Leader-finansiering fås även ett stort belopp kommunpengar. I den lokala ekonomin flerdubblas 1 Leader-euro till 8. Dessutom utförs under finansieringsperioden miljontals timmar frivilligarbete i Leader-projekten.

Åland:

Sölve Högman (Ålands landsskapsregering) presenterade Ålands andel i genomförandet av CAP-planen. På Åland anses att aktivt producerande lantbruk, där kopplingen mellan odling och förädling är viktig, är ett allmänt mål för CAP-planen. Målet är att livsmedelsproduktionen ska vara högklassig med tanke på miljöns och djurens välbefinnande. På Åland vill man också satsa på innovativa lösningar som leder till hållbarare lösningar. Dessutom är förbättrad lönsamhet och strävan mot enkla lösningar viktiga saker för Åland. Ålands programs andel av Finlands hela CAP-plan är mindre än en procent, dvs. cirka 42,3 miljoner euro.

Efter godkännandet av CAP-planen har man på Åland slutfört lagstiftning, och de flesta författningarna har trätt i kraft antingen senast i juni eller september.

Åland använder samma informationssystem som i Fastlandsfinland. System som gäller ansökan om stöd har förenklats och man har gjort stora förbättringar av tjänster för jordbrukare i systemen, trots de genomförda stora ändringarna.

CAP-planen har väckt stor intresse på Åland och man har informerat om den tillsammans med producenterna. Samarbetet med landsbygdsnätverkets svenskspråkiga nätverkskoordinator har varit bra. I nästa skede för kommunikationen skapas en ny webbplats för stöd som behandlas på Näringsavdelningen. Webbplatsen tas i bruk i samarbete med de övriga fonderna. Beslutet att skapa en ny webbplats fattades, eftersom det finns ett ökande behov av att få information. Målet är också att proaktivt tillhandahålla mer lättillgänglig och begriplig information.

I fråga om genomförande presenterades en översikt över situationen för olika åtgärder på Åland. Beskrivningarna bland annat om anslag som används samt situationen för ansökan presenterades i fråga om ersättning för djurens välbefinnande, uppfödning av lantraser, arealstöd, investeringsstöd, rådgivningstjänster samt Leader.

Högman sammanfattade att det ännu är svårt att säga så mycket om genomförandet, eftersom det har inletts alldeles nyligen. Intresset för det nya systemet har emellertid varit stort. Jämfört med tidigare finansieringsperioder har arbetet med CAP-planen och dess genomförande också varit mer komplicerat.

Diskussion:

- Ålands närvaro i nätverket för regionala koordinatörer av landsbygds kommunikation ansågs vara önskvärt och i övrigt också vore det ändamålsenligt att intensifiera samarbetet mellan Åland och Fastlandsfinland.

5. Målen för Finlands CAP-plan 2023–2027 och dess åtgärder

Virva Terho gav en översikt över målen för CAP-planen och dess åtgärder. Under den nuvarande perioden står effektivitet i centrum och till exempel har övervakningskommittén som en central uppgift att följa upp hur CAP-planen fortskrider. En resultatnriktad genomförandemodell förutsätter en stark prestationsbaserad ram som syftar på att uppnå de allmänna målen för den gemensamma jordbrukspolitiken. Genomförandet av CAP-planen och dess framsteg följs upp med indikatorer för output, resultat och effekt, och effektiviteten granskas i årliga resultatrapporter. Kommissionen däremot genomför vartannat var en prestationsgranskning utifrån de uppgifter som läggs fram i resultatrapporten. Syftet har varit att planera åtgärderna och målen för CAP-planen realistiskt ambitiöst så att risken för finansiella korrigeringar är så liten som möjligt. Prestationsgranskningen utgår från de allmänna, särskilda och övergripande målen för den gemensamma jordbrukspolitiken.

Vad gäller de faktiska resultatmålen gick Terho igenom resultatindikatorerna och målen såväl för de övergripande målen som de särskilda målen. Som ett exempel på annan användning av resultatmålen tog Terho upp användningen av dem i NTM-centralernas sektorstyrning i Fastlandsfinland.

Diskussion:

- Det ansågs nödvändigt att förklara den logik som anknyter till planens mål och resultat
- Övervakningskommittén fokuserar på uppnående av målen och ändringar som görs i CAP-planen. Ändringar kan också göras genom att ändra nationella författningar och till dessa fall hör

alltid bland annat möjligheten att avge ett utlåtande. Behov att ändra författningar kartläggs tillsammans med intressentgrupper.

6. Presentation av det första ändringsförslaget till Finlands CAP-plan 2023–2027 och behandlingssituationen

Tiina Malm och Juha Palonen presenterade ett ändringsförslag till CAP-planen och behandlingssituationen. Ursprungligen var syftet att godkänna ändringsförslaget på övervakningskommitténs detta möte, men på grund av den långa tidsplanen för behandling och godkännande togs beslutet att presentera ändringen för övervakningskommittén redan i slutet av maj, varefter ändringsförslaget sändes på skriftligt förfarande. Efter övervakningskommitténs godkännande sändes ändringsförslaget till kommissionen den 16 juni 2023. I sitt observationsbrev i slutet av juli förutsatte kommissionen en del ändringar, varav de största gällde de GAEC 7-ändringar som Finland hade föreslagit. Nu ansöks inte längre om övervakningskommitténs godkännande av de ändringar som kommissionen förutsätter. Kommissionens godkännande av ändringar behövs redan i slutet av året bland annat på grund av de ansökningar om stöd som görs i början av 2024.

GAEC 7 (kravet på växtföljd i villkorlighetskraven) fick mest uppmärksamhet av ändringsförslagen i kommissionens observationsbrev. Som ett resultat av diskussioner med kommissionen avstod Finland från den befrielse som ansökts för certifierad fröproduktion i kravet på växtföljd, men det ansöks fortfarande om befrielse för ren havre. Andra ändringsförslag är att lägga till boвете och quinoa till i förbudet mot bränning av stubb i villkorlighetskraven (GAEC 3), vissa växtartsändringar i direktstöden inom bidraget för specialväxter samt preciseringar av beskrivningen av den åtgärd som gäller producentorganisationerna för frukt och grönsaker inom sektorstöden.

I fråga om den andra pelaren föreslogs ändringar av ersättningen för djurens välbefinnande samt investeringsstöden. De ändringar som görs i ersättningen för djurens välbefinnande innehöll bland annat en ny åtgärd (EHK 18 Lindring av kastreringsmärta). Dessutom föreslogs flera ändringar av teknisk natur i planen. Det har inte kommit fram några problem angående dessa ändringar i samtal som förts med kommissionen och inte heller i fråga om de preciseringsförslag som övervakningskommittén för Åland godkände den 11 maj 2023.

Också i fortsättningen kommer det att uppstå behov av att ändra CAP-planen. CAP-planens resultatrapport ska lämnas in till kommissionen senast den 15 februari, och det kan till exempel på grund av den bli aktuellt att ändra CAP-planen. Alla behov av att ändra CAP-planen kan diskuteras på övervakningskommitténs möte i början av året, förslagen behövs emellertid skriftligen redan i slutet av november. Förslagen kan göras direkt i mappen i övervakningskommitténs arbetsmiljö.

7. Lägesrapport om landsbygdsnätverkets verksamhet

Taina Vesanto gav en lägesrapport om landsbygdsnätverket. Ett landsbygdsnätverk för CAP-planen har inrättats, rekryteringar har genomförts och arbetet har kommit bra igång. Det nya landsbygdsnätverket har redan ordnat flera evenemang, varav det senaste var lokalmatens den 9 september

2023. Landsbygdsnätverket har fått en ny styrgrupp, vars sammansättning är något större än styrgruppen för den föregående perioden. Verksamheten i det regionala kommunikatörsnätverket har också haft en bra början.

8. Lägesrapport om andra fonder

Harri Ahlgrén/ANM berättade om situationen för programmet för Europas regional- och struktur-fonder. I strukturfondprogrammet för den föregående perioden 2014–2020 har endast hälften av REACT-EU:s finansieringsandel betalats ut, men annars genomförs programmet väl. I programmet för finansieringsperioden 2021–2027 har finansiering reserverats för nästan 1 600 projekt. 170 av dessa är avsedda för fonden för en rättvis omställning som var den sista som kom igång. Mest finansiering har reserverats för Norra Savolax. Målet för klimatåtgärdernas andel är 35 procent, vilket redan tre landskap har uppnått.

Minna Uusimäki/JSM berättade om framstegen i Europeiska havs-, fiskeri- och vattenbruksprogrammet. Efterfrågan på investeringar i fiske och finansiering av innovationsprogram har varit den största. I fråga om vattenbruk planeras stora fiskodlingsprojekt samt cirkulationsanläggningar i inlandsvatten. I Hyrrä kan man redan fatta positiva beslut för programmet och göra utbetalningar. Fiskerinätverket har redan inlett sin verksamhet.

9. Förslag från övervakningskommitténs intressentgrupper på agendan för nästa möte

Ordföranden berättade att intressentgrupperna kan föreslå ärenden på agendan för övervakningskommitténs nästa möte. Förslagen ska sparas i mappen i Tiimeri senast den 30 november 2023.

10. Övriga aktuella frågor

Inga andra frågor togs upp.

11. Nästa möte

Nästa möte hålls den 6 februari 2024 i Helsingfors.

12. Mötets avslutande

Ordföranden avslutade mötet kl. 16.02

Jord- och skogsbruksministeriet
Övervakningskommittén för Finlands CAP-plan 2023–2027

PROTOKOLL
VN/9941/2022

Helsingfors den 25 oktober 2023

Ordförande för övervakningskommittén,
avdelningschef

Minna-Mari Kaila

Sekreterare för övervakningskommittén,
specialsakkunnig

Mika Survonon